

Äldrenämnden

IBIC – Individens behov i centrum – införande av ett nytt behovsriktat arbetssätt

Förslag till beslut

1. Äldrenämnden beslutar att modellen, IBIC, Individens behov i centrum, ska införas som ett behovsriktat arbetssätt på äldreheten.
2. Äldrenämnden beslutar att implementering av IBIC drivs som ett tvåårigt projekt som påbörjas under våren 2018.
3. Äldrenämnden beslutar att förslå att projektet samfinansieras med socialnämnden.

Sammanfattning

Som ett led i att utveckla handläggning och utförande av insatser inom sociala omsorgsprocessen föreslås att IBIC, individens behov i centrum, införas som nytt arbetssätt inom äldreheten och inom omsorgsenheten. IBIC, som tagits fram av Socialstyrelsen, ger ett behovsriktat och systematiskt stöd vid handläggning och utförande av insatser. IBIC innebär att den enskilde får hjälp och stöd utifrån sina individuella behov och inte utifrån tillgängliga insatser. IBIC möjliggör även uppföljning av effekter av insatta insatser både på individ- och gruppnivå. Metoden gör det möjligt att jämföra kvalitet mellan anordnare och att vi styr mot ett hälsofrämjande arbetssätt. För att stödja ett långsiktigt förändringsarbete föreslås att införandet drivs som ett projekt i två år med början under våren 2018.

Ärendet

Socialstyrelsen har tagit fram en modell för ett nytt arbetssätt som omfattar alla vuxna individer som behöver stöd i det dagliga livet enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, eller lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387), LSS. Modellen, IBIC, individens behov i centrum, stödjer ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt vid handläggning och genomförande av insatser. Varje individs behov beskrivs utifrån den

internationella klassifikationen av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF¹ utvecklat av Världshälsoorganisationen WHO. ICF ger en struktur och ett standardiserat språk för att beskriva funktionstillstånd och funktionshinder i relation till hälsa. ICF kan användas för att sätta mål, bedöma behov och följa upp resultat samt ge förutsättningar för att beskriva en individs behov av stöd på ett enhetligt, entydigt och jämförbart sätt. Individen ska få hjälp och stöd utifrån sina individuella behov, inte utifrån utbudet av insatser. IBIC ger även handläggare ett strukturerat stöd för samtal med anhöriga om deras situation och behov av stöd.

Varför ska verksamheterna arbeta utifrån IBIC?

Dagens arbetsätt är inte målbaserat. Med äldreenshetens nuvarande arbetsätt bedöms främst individens förmåga att genomföra aktiviteter i sin dagliga livsföring. Om individen inte klarar att utföra basala uppgifter eller har andra t.ex. psykiska behov beviljas stödinsatser. Besluten beskriver inte vilken ambition individen har att bli bättre på ett strukturerat och uppföljningsbart sätt. Det får till följd att det är svårt att bedöma effekten av våra insatser, att jämföra kvaliteten mellan anordnare och att vi inte styr mot ett hälsofrämjande arbetsätt.

Socialstyrelsen framför att IBIC bidrar till att;

- stärka individens och anhörigas delaktighet i utredning, planering och genomförande av insats samt uppföljning.
- underlätta samarbete med individ och anhöriga samt professionella.
- utredningar och genomförandet av insatser blir mer likvärdiga och rättssäkra eftersom handläggarna och utförarna använder samma arbetsätt och gemensamma begrepp.
- tydligt beskriva behov och mål som ger utföraren bättre förutsättningar att välja arbetsätt och metoder. Utförarens planering och uppföljning kan utvecklas och stärkas.
- det blir lättare att följa upp resultat för individen och att värdera valet av arbetsätt och metoder. Strukturerade uppgifter och resultat kan om önskvärt sammanställas på gruppnivå och kan utgöra underlag för beslut om exempelvis kvalitets- och verksamhetsutveckling.

Äldrenämndens fokusområde 2018–2020

Ett införande av IBIC bidrar till äldrenämndens fokusområde kopplat till Nacka kommuns övergripande mål ”Bäst utveckling för alla”.

Fokusområde;

” Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas. Det finns ett varierat utbud av aktiviteter för god fysisk och psykisk hälsa,

¹ International Classification of Functioning, Disability and Health

självständighet och socialt sammanhang. Nackaborna möts flexibelt, enkelt, snabbt och öppet.”

Genomförande

Ett framgångsrikt förändringsarbete förutsätter politiskt, ekonomiskt och organisatoriskt stöd. För att i praktiken omsätta arbetssättet i IBIC, behöver ledningen stödja ett långsiktigt förändringsarbete och att både handläggare och utförare har kunskap om:

- det betydelsefulla mötet och samtalet med individen.
- hur man kan förstå människan som biologisk, psykologisk och social varelse.
- hur olika sätt att beskriva individens resurser och behov påverkar de professionellas arbetssätt och lösningsförslag.
- ICF som tankemodell för att förstå och beskriva individens livssituation.
- ICF för strukturerad dokumentation.
- att beskriva och formulera mål.
- olika sätt att följa upp resultat, dvs. måluppfyllelse, upplevelse av livskvalitet och uppfattning om insatsens kvalitet.
- grunder för att arbeta systematiskt, evidensbaserat och att genomföra förändringsarbete.

Förslaget är att införandet genomförs som ett projekt under två år med början under våren 2018. Projektägare är social- och äldredirektören.

Projektet ska följa Socialstyrelsens vägledning ” **Individens behov i centrum – Behovsriktat och systematiskt arbetssätt med dokumentation av individens behov utifrån ICF.**” <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20239/2016-6-26.pdf>

Utbildningsinsatser

Det är angeläget att handläggare och utförare får stöd i att kunna arbeta utifrån ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt. Socialstyrelsen erbjuder kontinuerligt olika IBIC-utbildningar, bland annat en informationsdag, processledarutbildning, introduktion till informationsspecifikation IBIC och en webbintroduktion. Kontinuerliga interna utbildningsinsatser och workshops kommer att vara avgörande för ett lyckosamt införande.

Koppling till verksamhetssystem

En anpassning av kommunens verksamhetssystem är en förutsättning för att kunna använda IBIC fullt ut. Sociala omsorgsprocessens systemleverantör Pulsen Omsorg AB erbjuder en tilläggsmodul för IBIC och i förvaltningsbudget för Combine finns 400 000 kr avsatta för inköp av modulen.

Ekonomiska konsekvenser

Den preliminära kostnaden för projektet uppgår till 1 430 000 kr per år under två år vilket innebär 715 500 kr per år i 2 år vid en samfinansiering med socialnämnden.

Preliminär budget;

Projektledare 25%	275 000 kr/år
Processledare 100%	995 000 kr/år
Utbildningsinsatser (Socialstyrelsens utb.)	20 000 kr/år
Workshops	50 000 kr/år
Kommunikatör	45 000 kr/år
Informationsmaterial	5 000 kr/år
Kvalitetsmätningar	40 000 kr/år

Projektet finansieras inom befintlig ram under 2018.

Inköp av IBIC-modul i Pulsen Combine 400 000 kr

Modul finansieras inom ramen för förvaltningsbudget för Combine.

Konsekvenser för barn

Införandet av IBIC kommer att ha positiva effekter för barn med funktionsnedsättning då arbets sättet ökar rättssäkerheten och individens behov blir tydligare genom att utredningen visar de moment eller område som den enskilde behöver stöd i.

Vlasta Marcikic
Tf. enhetschef
Äldre enheten

Anna-Lena Möllstam
Projektledare
Kvalitet och stöd
Äldre enheten